

**VILJANDI MAAKONNA
RAHVARAAMATUKOGUDE 2025.
AASTA TEGEVUSE ARUANNE**

Sisukord

Sisukord

1	Aasta lühikokkuvõte.....	4
1.1	Millised olid aruandeaasta tähtsündmused?	5
1.2	Millised olid tegevused teema-aastatel?	5
1.3	Millised olid uued märkimisväärsed tegevused ja teenused?	6
1.4	Kas aruandeaastaks seatud eesmärgid täideti?	6
1.5	Üle-eestilise rahulolu-uuringu rahuloluindeks	7
2	Juhtimine ja personal.....	8
2.1	Juhtimine	8
2.1.1	Muudatused raamatukoguvõrgus	8
2.1.2	Rahvaraamatukogu nõukogu.....	8
2.1.3	Rahvaraamatukogu arengukava	8
2.2	Eelarve	9
2.2.1	Raamatukogude projektid	9
2.3	Personal	11
2.3.1	Olulisemad muudatused personali korralduses	11
2.3.2	Erialahariduse ja kutse omandamine.....	11
2.3.3	Täienduskoolitused.....	11
2.3.4	Statistiline aruandlus ja tegevuse analüüsimine	14
3	Hoone ja ruum. Ligipääsetavus. Innovatsioon	15
3.1	Hoone ja ruum	15
3.2	Ligipääsetavus	16
3.2.1	Ligipääs raamatukogude ruumidele ja teenustele	16
3.2.2	Koduteenindus.....	16
3.2.3	Teenused teistele asutustele.....	17
3.3	Innovatsioon	18
3.3.1	Raamatukogude pakutavad/kasutatavad innovaatilised/infotehnoloogilised võimalused	18
3.3.2	Tähtsamad arendustegevused infotehnoloogia vallas	19
3.3.3	Iseteeninduslike teenuste kasutus.....	19
3.3.4	Andmebaaside loomine ja teamebibliograafilise töö korraldamine.....	19
4	Kogude kujundamine	20
4.1	Komplekteerimise põhimõtted	20
4.2	Kogude kasutatavus ja seosed lugejate sihtrühmadega	20

4.3	Raamatukogu komplekteerimine (trükis, audioraamat): analüüs ja hinnang	20
4.4	Perioodika komplekteerimine: analüüs ja hinnang	21
4.5	Muude väljaannete komplekteerimine: analüüs ja hinnang	21
4.6	Esemete komplekteerimine: analüüs ja hinnang	21
4.7	Annetuste osakaal kogude juurdekasvust	22
4.8	Inventuurid ja mahakandmised	22
5	Lugejateenindus ja raamatukoguteenused	23
5.1	Lugejaküsitlused	23
5.2	Üleriigilise rahulolu-uuringu tulemused	23
5.3	Raamatukogu kasutamine ja teenused	25
5.3.1	Avalikule teabele ning riigi- ja kohaliku omavalitsuse elektroonilistele teenustele juurdepääs	25
5.3.2	Muudatused ja uuendused teeninduskorralduses ning teenustes, sh e-teenustes	25
5.3.3	Lugejad	25
5.3.4	Külastused	26
5.3.5	Laenutused	26
5.3.6	MIRKO teenus	27
5.3.7	Ülevaade RVL teenusest	27
5.3.8	Infopäringud	27
5.3.9	Virtuaalüritused, -koolitused ja -näitused	28
5.3.10	Tasulised teenused	28
5.4	Laste- ja noorteteenindus	28
5.4.1	Laste- ja noortekirjanduse komplekteerimine	29
5.4.2	Laste ja noorte lugemisharjumuste kujundamine, arendamine ja üritused	29
5.5	Raamatukogu kui kogukonnakeskus	31
5.5.1	Kasutajakoolitused	32
5.5.2	Koostööpartnerid	32
6	Raamatukogu turundus	32
6.1	Turunduskanalid	32
6.2	Väljaannete publitseerimine	33
7	Eesmärgid 2026. aastaks	34

1 Aasta lühikokkuvõte

2025. aasta kulges Eesti Raamatu Aasta egiidi all. Tegevused olid suunatud eestikeelse kirjanduse väärtustamisele, lugemishuvi hoidmisele eri vanuserühmades ning kirjanduse mõtestamisele erinevatest vaatenurkadest ja tegevuste kaudu.

Raamatuaasta piltvaibatikkimine juulis oli kogukondi liitev sündmus. Tikkijate hulgas oli igas vanuses inimesi – nii naisi kui mehi, maakonnast, mujalt Eestist ja välismaalt. Vaipa sai tikkida ka Pilstvere kirjandusfestivalil, Viljandi pärimusmuusikafestivalil ja Tarvastu raamatukogu käsitöökojas.

Maakonnas on loodud mitmeid raamatuklubisid. Klubiline tegevus hõlmab erinevaid vanuserühmi. Viljandi linnaraamatukogu raamatuklubide liikmed olid külalisteks Presidendi raamatuklubis.

Viljandi linnaraamatukogu jätkas „Sakala kalender“ koostamist ja väljaandmist. Sakala kalender on ainuke omalaadne väljaanne, mis praegu Eestis ilmub. Kalender on ilmunud järjepidevalt 37 aastat. Kalender on oluline kodulooline ja kultuurialane väljaanne, mis sisaldab artikleid Viljandi linna ja maakonna isikute, organisatsioonide, kultuurisündmuste, ajaloo jm kohta, mida ei leidu teistes väljaannetes.

Septembris toimus koostöös ERÜ lasteteeninduse toimkonnaga Viljandis lasteraamatukoguhoidjate päev.

Mitmed maakonna raamatukoguhoidjad pälvisid tunnustust erinevatelt organisatsioonidelt.

Viljandi maakonnas on raamatukogud ühtse juhtimise all Põhja-Sakala ja Viljandi vallas. Raamatukogu juhid on suutnud luua toimiva kollektiivi ja raamatukogude tegevus on läbimõeldud ja tulemuslik. Ühiselt korraldati erinevaid sündmusi. Töötajatele korraldati kollektiivi liitvaid meeskonnakoolitusi ning kogemusreise. Mulgi vallas ei ole raamatukogusid ühtse juhtimise alla viidud.

Järjepidev töö laste- ja noortega on nii mõneski raamatukogus tõstnud kasutajate arvu. Maakonnas korraldati mitmeid traditsioonilisi viktoriine ja kirjandusmänge.

Raamatukogupäevade ajal korraldati maakondlik rahvaküsitlus, milles osales 631 inimest. Mure raamatukogude säilimise pärast on täna väga tugev, sest täidab paljude vastanute elus olulist rolli ning on seotud mitmete põhivajadustega: suhtlemine, meelelahutus, vaimne tervis, harimine, info, ligipääs, kultuur jm.

Tehisintellekti areng, küberturvalisus, sotsiaalmeedias leviv väärinfo ja petuskeemide levik tõid fookusesse vajaduse usaldusväärse teabe järele. Raamatukogu oli ja on paljuski ainsaks kohaks, kus on tasuta ligipääs ajakirjandusele ja teabekirjandusele, nõustatakse tasuta e-teenuste ja arvutikasutamise osas.

1.1 Millised olid aruandeaasta tähtsündmused?

- Eesti raamatuaasta tähistamine. Paljud aruandeaasta tegevused olid seotud eesti kirjanduse, kirjanike ja erinevate kirjandusžanrite tutvustamisega. **Vt 1.2**
- Üle-maakondlik rahvaküsitlus. Küsitluse tulemusi kasutatakse teenuste ja kogude arendamisel, lähtudes lugejate eelistustest; turunduskanalite valikul ja info edastamisel; ürituste ja kohtumiste kavandamisel; raamatukogu keskkonna täiustamisel. Rahvaküsitlus andis kogukonnale võimaluse teenuste arendamisel kaasa rääkida. Vastajad tegid mitmeid sisukaid ettepanekuid. **Vt 5.1**
- Lasteraamatukoguhoidjate päeva korraldamine Viljandis. 2000. aastal loodi Viljandis lasteteeninduse toimkond. Kokkusaamisel tehti tagasivaade tehtud tööle ja pakuti uusi ideid lastega tegutsemiseks.
- „Sakala kalender 2026“ välja andmine. Järjepidev koduloo talletamine. Sakala kalendris leidub materjale, mida ei ole avaldatud üheski teises väljaandes. Oluline materjal kodu-uurijatele.
- Põhja-Sakala raamatukogu arengukava koostamine ja kinnitamine. Raamatukogul on kindel siht, mille järgi oma tegevust korraldada.
- Pika traditsiooniga lastele ja noortele suunatud kirjandusega seotud mängude korraldamine. Järjepidev töö laste ja noortega loob eeldused lugemishuvi kujunemiseks ning aitab tagada raamatukogudele uute lugejate järelkasvu. **Vt 5.4.2**
- Viljandi linnaraamatukogus paigutati maailmakirjanduse kogu alfabeetilisse järjestusse, mis annab lugejale parema võimaluse avastada erinevate maade autoreid.
- Raamatukoguhoidjate tunnustamine – Eesti presidendi Valgetähe V klassi teenetemärk ja Mulgi valla aukodanik Karksi-Nuia raamatukogu direktor; Parim lasteraamatukoguhoidja 2025– Viljandi linnaraamatukogu huvijuht; Parim maaraamatukoguhoidja 2025 – Põhja-Sakala raamatukogu direktor; Parim kooliraamatukoguhoidja – Viljandi Jakobsoni kooli raamatukogu-õpikeskuse juhataja. Seoses tunnustusega kõlab raamatukogude hääl tugevamini kogukonnas ja meedias.

1.2 Millised olid tegevused teema-aastatel?

- **Eesti raamatu aasta avamine Viljandi vallamajas.** Avamise raames toimus kohtumine kirjanik Lauri Räpiga, muusikaline etteaste ning rändnäituse „Raamatusein“ avamine. Näitust eksponeeriti erinevates Viljandi valla raamatukogudes. Üritus suurendas raamatuaasta nähtavust vallas ja meedias. Lisaks näitas sündmus raamatukogu rolli kultuuri kandja ja kogukonna ühendajana.
- **Rattamatkad** kirjanduslikesse paikadesse Viljandi ümbruses. Koostöös Viljandi rattaklubi ja maakonna raamatukogudega toimus 17 matka. Matkad pakkusid osalejatele avastamisrõõmu ning võimalust tutvuda uute kodulooliste paikade ning kirjandusega. Igal matkal osales keskmiselt 300 rattasõpra.
- **Eesti raamatu aasta 500 piltvaiba tikkimine** – Viljandi linnaraamatukogu, Tarvastu raamatukogu käsitöökoda, Kondase keskus, Pilistvere kirjandusfestival. Vaiba tikkimine tugevdas kogukonna osalustunnet.
- **Kirjandusfestival „Elusamus“ Pilistveres.** Sündmus väärtustas Pilistveret kui eesti kultuuri- ja usundiloos märgilist kohta, meenutades Uku Masingu ja Vello Salumi elufilosoofiat ja pärandit. Festival ühendas lugejaid, kohalikku kogukonda ja kirjanikke, pakkudes vaimset rikastumist ja intensiivsema, teadlikuma elu otsimist. Lisaks tutvustas see Põhja-Sakala Raamatukogu laiemale üldsusele.
- **Näitused ja väljapanekud maakonna raamatukogudes.** Raamatunäituste korraldamine aitas esile tõsta erinevaid kirjandusžanre ja lugejatel avastada uusi autoreid ja teemasid.

- **Lugemisklubide tegevus.** Loob kogukonnatunnet ja pakub võimalust jagada teistega lugemiselamusi ning avastada uusi autoreid ja žanre.
- **Temaatilised laste- ja noorteüritused** – lisaks tavapärasele ettelugemisele ja raamatukogutunnile korraldati eriilmelisi Lugemisisu teematunde, aabitsapidu, miniraamatute voltimist, ristsõnade lahendamist, raamatukoguõo tegevusprogrammi jpm. Tegevused pakkusid mõtestatud vabaaja veetmist ja laiendasid laste silmaringi.
- **Lugejamängud** – Tähestikumäng, Raamatulugemise väljakutse, lugemisbingo, suvelugemine lastele.
- **Kohtumised eesti autoritega** kõnetasid eri vanuses lugejaid ning kinnitasid autorikohtumiste olulisust lugemishuvi hoidmisel.

1.3 Millised olid uued märkimisväärsed tegevused ja teenused?

- **Ettelugemine** – Mõisaküla raamatukogu hoolekandekeskuse klientidele.
- **Klubiline tegevus.** Raamatuklubi loomine Leie raamatukogus. Emade ja Tütarde Klubi ning laste loovring Vastemõisa raamatukogus. Uued formaadid keskendusid kirjandusele, loovale eneseväljendusele, käelisele tegevusele. Klubilised tegevused liidavad kogukonda.
- Kolga-Jaanis käivitati üritustesari „**Kodulootund**“.
- Projekt „**Laps lugema**“ Tarvastu raamatukogus.
- **Haridusprogramm** Oskar Looritsast Põhja-Sakala valla koolidele.
- **Kirjandusfestival** Pilistveres.
- **Raamatukoguõo** – Viljandi linnaraamatukogus ja Võhma raamatukogus koostöös noortekeskusega. Uudne õhtune formaat pakkus noortele põnevat ja turvalist ühistegevust, näidates raamatukogu atraktiivse vaba aja veetmise kohana.
- Põhja-Sakala Raamatukogu **arengukava** koostamine oli asutusele olulisemaid strateegilisi ja meeskonda liitvaid tegevusi.

1.4 Kas aruandeaastaks seatud eesmärgid täideti?

1. **Eesti Raamatu Aasta tähistamine.** Üritused, töötoad, näitused, väljapanekud, rattamatkad. Raamatu Aasta piltvaiba tikkimine toimus Viljandi linnaraamatukogus, Tarvastu käsitöökojas, Pilistvere kirjandusfestivalil ja Viljandi Pärimusmuusika Festivali ajal Kondase Keskuses.
2. „**Sakala Kalender 2026**“. Oktoobris toimus kalendri esitlus Viljandi linnaraamatukogus.
3. **Lugejaandmebaasi ja kogude korrastamine.** Andmebaasist eemaldati lugejate andmeid, kes ei ole raamatukogu kasutanud üle kolme aasta. Jätkus kogude korrastamine.
4. **Kasutaja- ja digipädevuse koolituse kavade koostamine** ühistel alustel maakonnas. Ühtset kava ei koostatud. Toimus seminar kasutaja- ja digipädevuse koolituste kavade koostamise teemal. Jätkus elanike digikirjaoskuse koolitamine ja nõustamine. Raamatukogud korraldasid individuaalseid nõustamisi.
5. **Komplekteerimise põhimõtete koostamine.** Toimus arutelu. Põhja-Sakala raamatukogu kinnitas komplekteerimise põhimõtted. Viljandi valla raamatukogu alustas koostamisega, Viljandi linnaraamatukogu vaatas üle kehtivad põhimõtted.
6. **Maakondliku lugejaküsitluse korraldamine.** Raamatukogupäevade ajal viidi maakonnas läbi rahvaküsitlus. Koguti elanike arvamusi, et muuta raamatukoguteenus paremaks. Uuriti kust leitakse infot raamatukogude kohta, mida peetakse raamatukogus oluliseks ja millest tuntakse puudust. vt 5.1
7. **Raamatukogutöötajate täienduskoolituse korraldamine.** Täienduskoolituste ja õppepäevade korraldamine lähtudes 2025. aasta koolitusplaanist. Mitmed koolitused lastetöö

paremaks korraldamiseks. Kogemusreis Leedu raamatukogudesse ei toimunud rahaliste vahendite puudumise tõttu. Korraldati kogemusreis Cesise raamatukokku.

8. Laste- ja noorte maakondlike ürituste korraldamine. Lastele ja noortele korraldati maakondlikke ettelugemisvõstlusi, mälumänge, viktoriine, kohtumisi kirjanikega jne.

9. Põhja-Sakala valla raamatukogu ja Viljandi linnaraamatukogu arengukava koostamine. Põhja-Sakala valla raamatukogu koostas arengukava, mis ootab valla kinnitust. Viljandi linnaraamatukogu koostas arengukava, mille kinnitas linnavalitsus.

1.5 Üle-eestilise rahulolu-uuringu rahuloluindeks

Maakonnas oli rahuloluindeks 9,78. Vastajaid oli kokku 1332. Võrreldes 2024. aastaga oli vastajaid 137 võrra rohkem. 2024 – 1195. Rahuloluindeks on jäänud samaks.

Mulgi vald - Vastajaid 262, rahuloluindeks 9,8.

Põhja-Sakal vald - vastajaid 203, rahuloluindeks 9,81

Viljandi linn - Vastajaid 543, rahuloluindeks 9,76

Viljandi vald - Vastajaid 324, rahuloluindeks 9,7.

Uuringu tulemuste põhjal võib tõdeda, et raamatukogu kasutajad hindavad kõrgelt teeninduse korraldust ja töötajate professionaalsust. Üldiselt oli vastanute arvates kõik hästi ja midagi muuta ei ole vaja. Mitmed vastajad väljendasid muret, et raamatukogud võidakse sulgeda. Küsitluse ajal küttis Viljandi linnas kirgi linnavalitsuse soov tuua raamatukokku Viljandi Nukuteater ja Perede Tugikeskus koos Perepesaga. Paljud vastajad mõistsid sellise soovi hukka ja väljendasid seda küsitluse vastustes.

2 Juhtimine ja personal

Viljandi maakond	1. Elanike arv	2.1 Registri-koodiga raamatu-kogude arv	2.2 Kesk-raamatu-kogude arv	2.3 Haru-raamatu-kogude arv	2.4 Ränd-raamatu-kogude arv	2.Kokku (2.2+2.3+2.4)	3.Teenindus-punktide arv
2024	45403	12	3	24	0	27	4
2025	44927	12	3	24	0	27	4

2.1 Juhtimine

2.1.1 Muudatused raamatukoguvõrgus

Raamatukoguvõrgus olulisi muudatusi ei olnud. Raamatukogud töötavad ühtse juhtimise all Põhja-Sakala ja Viljandi vallas. Mulgi vallas ei ole raamatukogusid ühtse juhtimise alla viidud. Jätakuvalt on suletud Lilli ja Tuhalaane raamatukogu, aga otsust tegevuse lõpetamise kohta ei ole tehtud.

Põhja-Sakala raamatukogu korraldab ümber Koksvere teeninduspunkti töö. Vähesel külastatavusel ja ruumi ülalpidamiskulude tõttu asendati füüsiline teeninduspunkt koduteenindusega.

Viljandi valla raamatukogus toimuvad muudatused töökorralduses. Nelja raamatukoguhoidja töö korraldati selliselt, et töötaja teenindab kahte raamatukogu vastavalt kehtestatud töökoormusele. Sellest tulenevalt muutusid raamatukogude lahtiolekuajad.

2.1.2 Rahvaraamatukogu nõukogu

Põhja-Sakala raamatukogu nõukogu osales aktiivselt raamatukogu arengukava protsessis, pakkudes sisulist tuge ja suuniseid asutuse tegevuse pikaajaliseks planeerimiseks. Nõukogu andis ametliku arvamuse arengukava ja selle muudatusettepanekute kohta, tagades, et dokumendid oleksid asjakohased ja vastaksid valla ning lugejate vajadustele.

Viljandi valla raamatukogu nõukogu käis koos kahel korral. Tutvuti Viljandi valla raamatukogu kasutamise eeskirjaga ja esitati parandusettepanekuid ning Viljandi valla raamatukogu 2026. aasta eelarvetaotlusega. Nõukogu liikmed tegid ettepaneku moodustada Viljandi valla erinevates piirkondades kirjandus-, raamatu- ja muud temaatilised klubid, et tugevdada kogukondades sotsiaalset suhtlust. Nõukogu tegevus aitas kaasa raamatukogu tegevuse ja arengusuundade arutelule.

Mulgi valla raamatukogude ja Viljandi linnaraamatukogu nõukogul aruandeaastal koosolekuid ei toimunud.

2.1.3 Rahvaraamatukogu arengukava

Mulgi valla raamatukogude arenguvajadused on kajastatud valla arengukavas. Arengukava vaadatakse üle igal aastal ja tehakse vajadusel muudatused. Raamatukogud on arengukava koostamisse kaasatud. Mulgi valla arengukava 2024-2030:

https://www.riigiteataja.ee/aktilisa/4041/0202/5001/MulgiVVK_23092025_m87_Lisa.pdf#

Põhja-Sakala raamatukogul on vallavolikogu poolt kinnitatud arengukava perioodiks 2026–2029. Raamatukogu arenguvajadused on integreeritud Põhja-Sakala valla arengukavasse. Raamatukogu on olnud kaasatud valla arengukava koostamisprotsessi, esitades omapoolsed ettepanekud. Kuigi kõik konkreetsete ettepanekud ei kajastu raamatukogu peatükis, on need leitavad valla arengukava üldisematest tekstiosadest. Raamatukogu arengusuunad on kooskõlas

valla üldiste strateegiliste eesmärkidega ning asutusel on selge visioon järgmiseks neljaks aastaks.

<https://raamatukogu.pohja-sakala.ee/wp-content/uploads/2026/02/Pohja-Sakala-Raamatukogu-arengukava-2026-2029-kinnitatud.pdf>

Viljandi valla raamatukogul ei ole iseseisvat arengukava, kuid arenguvajadused on valla arengukavas esitatud strateegiliste suundadena, mille eesmärk on parandada raamatukogu teenuste kvaliteeti ja vastavust kogukonna vajadustele. Raamatukogutöötajad ja kogukonnaliikmed on kaastanud arengukava koostamisse.

Tegevuskavas aastateks 2025–2030 on planeeritud järgmised tegevused:

- Raamatukogude võrgu optimeerimine (võrk vastaks kasutajate arvule ja vajadustele).
- Raamatukogude arendamine kohaliku omavalitsuse teenuste vahendajaks, sh kaugtöö tegemise võimaluste loomine/edasi arendamine.
- Iseteeninduse väljaarendamine, sh laenutuskappide paigaldamine.
- Raamatukogude poolt pakutavate teenuste spektri laiendamine (sündmuste korraldamine, avalikud teenused, turismiinfo).
- Raamatukogude kolimine piirkonna rahva- või kogukonnamajja.

Viljandi valla arengukava aastateks 2022 -2030

<https://www.riigiteataja.ee/aktiis/4031/0202/5026/Lisa%20Viljandi%20valla%20arengukava%202022-2030.pdf#>

Viljandi linnaraamatukogul on olemas arengukava aastateks 2026-2030, mis on kinnitatud Viljandi linnavalitsuse määrusega.

https://raamatukogu.viljandi.ee/documents/875195/957849/Viljandi_Linnaraamatukogu_arengukava_2026-2030.pdf/cd2ad508-cade-4664-b1a3-f5ed8edcf03d?version=1.0

2.2 Eelarve

Tulud ja kulud	Seisuga 31.12.24 €	Seisuga 31.12.25 €	Muutus %
Tulud kokku		1 614 342	
Kulud kokku*		1 578 759	
Tööjõukulu**	1151	1 138 365	-1,1
Komplekteerimiskulu	254,12	248 290	-2,3
sh KOV-ilt	161,5	162 753	0,8
sh riigilt	91,96	84 536	-8,1
sh KuM-ilt	91,96	84 536	-8,1
Investeeringukulu***	0,158	5 904	3634,2
sh KOV-ilt			
sh riigilt			
sh KuM-ilt			
Infotehnoloogiakulu	44,3	48 815	10,2

2.2.1 Raamatukogude projektid

Karksi-Nuia raamatukogu sai toetust 2 200 eurot neljale projektile. Huvihariduse ja huvitegevuse toetusest saadud raha on võimaldanud kutsuda raamatuklubi lastega kohtuma inspireerivaid ja innustavaid inimesi mitmetelt elualadelt. Sellised üritused tekitavad lastes suuremat huvi kirjanduse ja lugemise vastu, avardavad silmaringi ja innustavad raamatukogus käima. Mulgi Kultuuri Instituut toetas kohtumist Mulgimaa juurtega kirjanikuga, kellel on isiklik kokkupuude siinsete paikadega, mida kirjanik ka oma teostes kirjeldab.

Põhja-Sakala raamatukogu sai toetust kuuele projektile. Projektid töid raamatukogule lisarahastust kokku 9 636 eurot, mis võimaldas ellu viia tegevusi, mida tavapärasest tegevuseelarvest teha poleks saanud. Peamine muutus on raamatukogu professionaliseerumine ja tugevam positsioon valla kultuurimaastikul.

Kirjandusfestival Pilstveres ja Oskar Looritsa näitus töid raamatukogu tavapärasest lugejateenindusest välja, kõnetades laiemat avalikkust ja kultuurihuvilisi üle Eesti. Suurenes raamatukogu kui kogukonnakeskuse roll. Need projektid tõestasid, et raamatukogu suudab algatada ja vedada suuri regionaalseid kultuurisündmusi.

Viljandi linnaraamatukogu sai toetust 11. projektile summas 6 150 eurot. Projektitoetus oli abiks laste- ja noorteürituste korraldamisel. Võimaldas jätkata Salongijuttude sarja ja anda välja Sakala kalendrit. Kiirendist saadud toetus toetas maakonna raamatukoguhoidjatele koolituste korraldamist ja paigaldada raamatukapile lisamoodul.

Suurema toetuse saanud projektid:

Projekti nimi	Taotluse allikas	Projekti periood	Eraldatud summa	Kogumaksumus
Raamatukogundusliku tegevuse arendamine Viljandi maakonnas	Kultuuri- ministeerium	veebuar – detsember 2025	1333	3037
Sakala kalender 2026 väljaandmine	VOL; KULKA	Jaauuar – detsember 2025	1500	4730
Raamatukogutöötajate õppereis	VOL	Jaauuar – detsember 2025	700	1049
Põhikoolide mälumäng „Pähklipureja“	KULKA	jaauuar – november 2025	415	997
28. Viljandimaa noorte omaloominguvõistluse auhinnakulu	KULKA	Jaauuar – mai 2025	300	682
Kirjandusliku sarja „Salongijutud“ korraldamine	KULKA	Oktoober – detsember 2025	600	1785
Raamatuklubi „Rääkivad read“ tegevuse jätkumine	Mulgi valla huvihariduse ja huvitegevuse toetus	15.01. – 30.12.2025	800	56 000
Margus Mõisavalla elulooraamatu „Mälestuste kilde“ väljaandmine	KULKA	01.08. – 29.11.2025	1000	3100
Põhja-Sakala raamatukogu arengukava koostamine	Kultuuri- ministeerium	1.02-30.10.2025	1750	3500
Türi, Tori, Põhja-Sakala ja Põhja-Pärnumaa valla-raamatukogude ühiskoolitus	Kultuuri- ministeerium	1.02-30.10.2025	2989	2989
Kirjandusfestivali „Elusamus“ korraldamine Pilstveres	KULKA	1.06-19.07.2025	1900	3739

2.3 Personal

Töötajate arv	Täidetud töökohtade arv (FTE)
59	54

2.3.1 Olulisemad muudatused personali korralduses

Abja raamatukogus koondati üks ametikoht. Lilli ja Tuhalaane raamatukogus puuduvad töötajad. Sisuliselt on raamatukogud suletud.

Pensionile siirdus neli töötajat. Üks töötaja lahkus omal soovil.

Viljandi valla raamatukogus toimusid muudatused seoses koosseisu vähenemise ja töökoormuste ümberkorraldamisega. Pensionile siirdunud töötajate asemele uusi töötajaid ei värvatud. Selle asemel pakuti osakoormusega töötajatele võimalust asuda tööle teises raamatukogus, et tagada töötajatele täiskoormusega töö ning säilitada raamatukoguteenuse kättesaadavus.

Viljandi linnaraamatukogus korraldati konkurss töötaja leidmiseks laste- ja noortekirjanduse saali. Konkurss ebaõnnestus, sobivat töötajat ei leitud. Ameerika teabepunktis tegutsesid vabatahtlikud Fulbrighti stipendiaadid, kes viibisid Eestis „Eesti Vabariigi Haridus- ja Teadusministeeriumi ja Ameerika Riigidepartemangu vastastikuse mõistmise memorandumi“ alusel. Nad aitasid korraldada erinevaid Ameerikat ja inglise keelt tutvustavaid üritusi, viisid läbi individuaalseid inglise keele tunde raamatukogus ja koolides ning korraldasid vestlusringe inglise keeles. Alates veebruarist 2025 kuulub raamatukogu struktuuri projekti „Pererändega saabunud uussisserändajate ja rahvusvahelise kaitse saajate tööle saamise ja tööol püsivuse toetamine Viljandi linnas“ kaks töötajat – projektijuht 0,5 ja tugisik 1,0 koormusega. Projekt kestab 2027. aasta lõpuni.

2.3.2 Erialahariduse ja kutse omandamine

Põhja-Sakala raamatukogu – üks töötaja läbis Tartu Ülikoolis Ühiskonnateaduste instituudis mikrovalifikatsiooniprogrammi „Kogukonna arendamise võimalused ankrasutustes“, üks töötaja lõpetas Tartu Ülikoolis kultuurikorralduse magistriõpingud.

Viljandi linnaraamatukogu – üks töötaja lõpetas Tallinna Ülikoolis Haridusteaduste instituudi mikrokraadikava muuseumihariduses.

2.3.3 Täienduskoolitused

Koolitusteema	Raamatukogude arv, kust osaleti
Juhtimine, sh projektijuhtimine	4
Digi- ja meediapädevused	6
Isikuandmete kaitse ja autoriõigused	4
Klienditeenindus	2
Kogude kujundamine ja haldamine	6
Koolituste ja ürituste korraldamine, sh koolitamine	4
Kultuur ja kirjandus	8
Ligipääsetavuse tagamine ning erivajadustega või puuetega inimeste teenindus	2
Meeskonnatöö ja koostööoskused	3
Raamatukogutöö kvantitatiivne ja kvalitatiivne hindamine, sh statistika ja uuringud	3
Teenuste pakkumine ja arendus	7

Terviseedendus, liikumisharrastus	1
Muu (aruannete koostamine)	8

*Tabelis on toodud registrikoodiga raamatukogude arv. Registrikoodiga raamatukogusid on Viljandi maakonnas 12, neist tegutsevaid 10.

Lisaks maakonnaraamatukogule korraldabid ühtse juhtimise all olevad raamatukogud koolitusi oma töötajatele.

Viljandi valla raamatukogu korraldabid töötajatele meeskonnakoolitusi, teabepäevi ja esmaabi koolitust. Direktor osales omavalitsuse korraldatud dokumentatsiooni, andmekaitse ja töökeskkonna koolitusel. Üks töötaja läbis mälu treeneri väljaõppe, mille tulemusel on võimalik raamatukogus läbi viia mälu treeninguid, toetades vanemaealiste elanike vaimset aktiivsust ja heaolu. Raamatukoguhoidjad, kes täidavad kooliraamatukogu ülesandeid, osalesid õppekirjandust tutvustavatel koolitusel.

Põhja-Sakala raamatukogu korraldabid koolituse „Konflikti kiirabi“ aitas töötajatel omandada oskusi keeruliste klientidega toimetulekuks, mis on otseselt rakendatav igapäevatoos. Toimused ühised koduloolised õppekäigud ning külastati Elva valla raamatukogusid. Eesmärk oli tutvuda teise omavalitsuse raamatukogude töökorraldusega, saada ja vahetada kogemusi kolleegidega. Ühisväljasõidud on olulised meeskonna tugevdamiseks.

Raamatukoguhoidjad osalesid erinevatel e-koolitusel – Lugesimisu stardikoolitus, Infopädevus raamatukoguhoidjatele jm.

Tartu Ülikooli koolitus „Digitehnilised lahendused fotoarhiivide korrastamiseks ja esitlemiseks raamatukogudes“ andis teadmised fotoarhiivi korrastamiseks.

Täienduskoolitused aitasid kaasa töötajate teadmiste ja oskuste laienemisele ning raamatukoguteenuste kvaliteedi tõstmisele. Omandatud teadmisi rakendatakse igapäevatoos lugejate nõustamisel, e-teenuste kasutamise juhendamisel, valeinfo ja libauudiste eristamisel usaldusväärsetest allikatest, raamatukogutöö korraldamisel.

Maakonnaraamatukogu osa erialase nõustamise ja raamatukogutöötajate täienduskoolituse korraldamisel.

Maakonnaraamatukogu koordineeris maakonnas rahvaraamatukogude tööd, nõustas raamatukoguhoidjaid ja KOV ametnikke raamatukogunduslikes küsimustes. Maakondlikel infoseminaridel tutvustati uudiskirjandust, lastekirjandust, üle-riiklikke algatusi ja projekte. Maakonna raamatukogujuhtide nõupidamistel arutati koolituste ja seminaride korraldamist; statistika kogumist, kasutajakoolituse paremat korraldamist, komplekteerimise põhimõtteid, Eesti Raamatu Aasta 2025 korraldamist maakonnas.

Raamatukogundusliku tegevuse arendamiseks Viljandi maakonnas korraldabid Viljandi linnaraamatukogu (maakonnaraamatukogu) tegevusi vastavalt 2025. aasta koolitusplaanile. Koolitusplaani koostamisel lähtuti kutsekvalifikatsiooni nõuetest, riiklikest arengukavadest, organisatsiooni vajadustest, raamatukogude ettepanekutest. Koolitusel osalesid Mulgi, Põhja-Sakala, Viljandi valla ja Viljandi linna raamatukogude töötajad.

Seoses Eesti Raamatu aastaga pöörati suuremat tähelepanu eesti kirjanduse tundmisele – korraldati Eesti kirjandust tutvustav loengusari. Saadud teadmised on abiks erinevate kirjandust tutvustavate ettevõtmiste läbiviimiseks. Näiteks kirjandusklubides käsitletakse rohkem eesti kirjandust.

Kogemusreis Võrumaale. Külastati Võru keskraamatukogu, Kuldre raamatukogu Urvaste laenuspunkti. Osaleti ekskursioonil Kirjanduslik Võru. Võru keskraamatukogus toimus aruteluring teemal Raamatukogu, kui ankurasutus.

Kogemusreis Cesisse. Tutvumine Cesise mäluasutustega – Cesise raamatukogu ja muuseumiga. Kuulati ülevaadet piirkonna raamatukogude tööst pärast raamatukogude viimist ühtse juhtimise alla. Tutvumine lugemise edendamise programmiga „Laste, noorte ja vanemate žürii 2025" ning piirkondlike andmebaaside ja kodulooga.

Kogemusreisidel osalemine suurendab raamatukogutöötajate omavahelist suhtlust ja koostööd, on arendav ja inspireeriv ning aitab kaasa töökorralduse parendamisele ja raamatukoguteenuste (kogude korrastamine, ürituste korraldamine, ruumise paigutuse jm) arendamisele. Raamatukogu ruumide lahendused ja vahendid ei vasta paljudes kohtades kaasaja vajadustele. Näiteks Viljandis paigutati ümber väliskirjanduse kogu, Pärstis muudeti kogu paigutust.

Koostöös rahvusraamatukoguga korraldati projekti MeediaRadar õppepäev. Koolituse viisid läbi Kristiina Kaju, Kateryna Botnar ja Diana Poudel.

Toimus jätkukoolitus 2022. aasta juhtide koolitusele lugejauuringute korraldamisest mille väljundiks oli maakondliku lugejauuringu korraldamine ja tulemuste hindamine. Lugejauuring aitas välja selgitada lugejate ja potentsiaalsete lugejate vajadused, soovid ning aitas välja tuua kitsaskohti raamatukogu teenustes.

Traditsiooniliselt korraldati seminarid, kus analüüsiti 2024. aasta tulemusi ja vaadati üle 2025. aasta aruannete koostamise metoodika ning ühissõit XXV maaraamatukoguhoidja päevale.

Viljandi linnaraamatukogu korraldatud koolitused:

Koolitused	Koolitusteema
Eesti kirjandus maailmas. Kerti Tergem.	Kultuur ja kirjandus
Viimaste aastakümnete eesti naiskirjandus – kas invaliiga või peavool? Kristiina Ross	Kultuur ja kirjandus; kogude kujundamine
Kaasaegne eesti ulmekirjandus Jüri Kallas	Kultuur ja kirjandus;
Projekti MeediaRadar õppepäev: Digi-, meedia- ja infopädevused.	Digi- ja meediapädevused
Kogemusreis Läti Vabariiki Cesisse	Teenuste pakkumine ja arendus; Kultuur ja kirjandus
Kogemusreis Võrumaale	Teenuste pakkumine ja arendus
Aruannete analüüs ja koostamine	Raamatukogutöö kvantitatiivne ja kvalitatiivne hindamine, sh statistika ja uuringud
Lugejauuringu korraldamine. Mari Arover	Raamatukogutöö kvantitatiivne ja kvalitatiivne hindamine, sh statistika ja uuringud. Teenuste pakkumine ja arendus

Koolitustel osalesid töötajad kõigist maakonna omavalitsustest. Probleemiks on saanud koolitustel osalemine. Mitmed raamatukoguhoidjad töötavad osalise tööajaga või mitmes erinevas raamatukogus. Koolitustel osalemine tingib niigi lühendatud ajaga töötava raamatukogu sulgemise veel üheks päevaks.

2.3.4 Statistiline aruandlus ja tegevuse analüüsimine

Aasta kokkuvõtteid analüüsitakse maakondlikul raamatukogutöötajate seminaril. Eelnevalt edastatakse omavalitsusepõhised koondtabelid raamatukogudele. Kalendriaasta lõpul korraldatakse seminar, kus vaadatakse ühiselt läbi aruande punktid. Eesmärk on, et kõik koostajad mõistaks punkte ühtemoodi. See võimaldab ühistel alustel tööd analüüsida. Selgitatakse statistiliste andmete kogumise vajalikkust. Statistiliste aruannete koostamisel RAJU keskkonnas vajas selgitamist ja juhendamist. 2025. aasta statistika aruandes oli rohkesti vigu, mis oli tingitud uuest keskkonnast, ülevaatliku koondaruande puudumisest ja juhendite erinevast tõlgendamise võimalusest. Menetlemist korraldas peaspetsialist. RAJU keskkonda oli ebamugav kasutada, seal esines vigu ja tõrkeid töös.

3 Hoone ja ruum. Ligipääsetavus. Innovatsioon

3.1 Hoone ja ruum

Haldustegevuse üldiseloostus. Raamatukogude ruumide seisukord, asukoht, remondivajadused ja teostatud tööd aruandeaastal.

Viljandi valla raamatukogu – Suislepa raamatukogu ees asfalteeriti juurdepääsutee ja remonditi kaldtee. Puiatu raamatukogu hoonel vahetati veerennid. Kärstna raamatukogus uuendati inventari ja ümberpaigutamise muudeti ruumid avaramaks.

Mitmetes raamatukogus on remondivajadus ja ligipääsetavusega seotud kitsaskohti. 2026. aastal on Pärsti mõisahoonel treppide parandamine projekteerimisjärgus, planeeritakse kaldtee rajamist. Tööde eeldatav teostamise aeg on 2027. aastal. Leie raamatukogu ruumid vajavad sanitaarremonti. Leie külas on planeeritud kogukonnamaja rajamine, kuhu on kavandatud ka raamatukogu kolimine.

Kärstna raamatukogu seinad ja lagi vajavad remonti. Tarvastu raamatukogu hoone fassaad ja siseruumid vajavad sanitaarremonti.

Paala raamatukogu hoonel remonditi katus ja Täaksis uuendati küttesüsteem.

Suure-Jaani raamatukogu keldris asuv hoidlaruum on liiga niiske, sest hoone vundamendist tungivad läbi sadeveed. Vajalik on vundamendi remont. Vastemõisa haruraamatukogu põrand on kulunud ja kohati auklik, seintes praod ning värv koorunud. Samuti tuleks lisada radiaatoritele ribisid või ühildada maja uue süsteemiga – ruumid on jahedad.

Täaksi haruraamatukogu – laenutusruumis on vajalik laevalgustuse remont ja põrandakate vajab osaliselt väljavahetamist

Kõo raamatukogu – raamatukogu ruumid asuvad endise Kõo vallamaja ringhoones ning olukord on neis hea. Probleemiks on maja suured küttekulud ning kavas on hoones asuvad asutused – raamatukogu ja lasteaed kolida Kiriverre koolimajja, mis toimub 2026. aastal.

Sürgavere haruraamatukogu – ruumid vajaksid mõningat sanitaarremonti

Õisu – endiselt on välisukse ja trepi probleem lahendamata. Kolimisest alates on raamatukogu juhataja pööranud tähelepanu trepi suhteliselt kehvale olukorrale. Liikumispuudega inimestel on keeruline raamatukokku saada kuna puudub kaldtee ja trepiastmed on ajaga lagunened.

Mõisaküla Raamatukogu asub alates 2024. aastast valla teenuskeskuse ja muuseumiga ühes majas. Kui koolihoones oli raamatukogul kasutada 270 ruutmeetrit, siis nüüd 69 ruutmeetrit. Puudub ürituste, näituste jaoks ruum. Ruumi jäi vähemaks kuna trepihalli paigutatud lastekirjandus ei tohi tuletõrje eeskirjade järgi enam seal olla. Seoses sellega tuli palju kirjandust maha kanda ja teha ruumi niigi kitsastes oludes lastekirjandusele. Raamatukogu asub esimesel korrusel, ratastooliga klient pääseb majja ja raamatukogu laenutuslaua juurde. Riiulite vahed on kitsad, ühes toas puudub lugejatel ligipääs raamatutele, kuna see tuba on läbikäidav ja sealt toast avanevad ametnike kabinettidesse ukсед (turvarisk).

Karksi-Nuia – turvalisuse kaalutlusel müüriti kinni üks lasteosakonna aken.

Viljandi linnaraamatukogus renoveeriti 3. korruse tualetid. Raamatukogu haldusallasel anti loenguruum, mis võimaldab raamatukogul paremini planeerida ja läbi viia erinevaid üritusi. Senini haldas loenguruumi ja rentis soovijatele välja Sakala Keskus.

3.2 Ligipääsetavus

3.2.1 Ligipääs raamatukogude ruumidele ja teenustele

Kuidas on tagatud ligipääs raamatukogude ruumidele ja teenustele? Vastata iga külastuskoha kohta

Ligipääsetavuse aspektid	Mitmes raamatukogus?
Raamatukogu kodulehel on toodud vajalik info erivajadustega inimestele pakutavate võimaluste ning ruumide kohta	3
Raamatukogu kodulehel on info Pimedate raamatukogu ja selle võimaluste kohta	4
Raamatukokku on paigaldatud taktilised tähised	0
Raamatukogu pakub regulaarselt koduteenindust	29
Raamatukogusse pääseb mugavalt ilma kõrvalise abita ka ratastoolis, piiratud liikumisvõimega või lapsevankriga külastaja	12
Ratastoolis, piiratud liikumisvõimega või lapsevankriga külastajad pääsevad ilma kõrvaliseabita mugavalt kõikidesse raamatukogu ruumidesse	8
Raamatukogus on nõutele vastav invatualett	9
Raamatukogu juures on invaparkimiskohad või invatranspordile on muul viisil tagatud parkimisvõimalus	24
Kuuldeaparaadi kasutajal on raamatukogus võimalik kasutada silmusvõimendit	0
Raamatukogu lahtiolekuajad arvestavad ühistranspordigraafikutega	24
Raamatukogu on avatud vähemalt ühel nädalavahetuse päeval	5

3.2.2 Koduteenindus

Koduteeninduse teenused	Kordade arv	Kasutajate arv
Väljaannete laenutus	1515	140
Kasutajakoolitus	13	9
Digipädevuste alane nõustamine	39	28
Muu (nimetada) pimedate raamatukogu kasutamise vahendamine	15	1

Koduteenindust teostasid raamatukoguhoidjad ja koduhooldusega tegelevad sotsiaaltöötajad. Koduteenindus on suunatud eakatele ja liikumispiiranguga inimestele, kellel puudub võimalus iseseisvalt raamatukogu külastada. Teenus on kasutajatele emotsionaalselt tähenduslik, aitab säilitada lugemisharjumust, vaimset aktiivsust ja üldist elukvaliteeti.

Enim kasutatakse koduteenindust lugemisvara leidmiseks, vajadusel on pakutud kasutajakoolitust ning diginõustamist. Inimesi on õpetatud kasutama nutiseadmeid, tasuma arveid ja allkirjastama dokumente.

Põhja Sakala raamatukogu vahendas Pimedate Raamatukogu teenust, mis on konkreetsetele kasutajatele hädavajalik, võimaldades ligipääsu heliraamatutele ja muudele eriteavikutele, mida ta kohalikus kogus kasutada ei saa.

3.2.3 Teenused teistele asutustele

Teenused teistele asutustele	Kordade arv	Osavõtjate arv
Mulgi valla raamatukogud	47	436
Põhja-Sakala raamatukogu	186	3340
Viljandi valla raamatukogu	152	2822
Viljandi linn	12	310
Kokku	397	6908*

*Osavõtjate arv on hinnanguline, sest kõiki sündmustel osalejaid ei olnud võimalik kokku lugeda.

Teenused teistele asutustele	Kordade arv	Osavõtjate arv
Mulgi valla raamatukogud		
Noortekeskus	1	13
Mulgi Kultuuri Instituut	11	690
Koolid; lasteaiad	7	254
Raamatunäitused Halliste põhikoolile	11	
Mõisaküla hoolekande keskus	8	
Hooldekodu	5	53
Uue-Kariste rahvamaja/Mulgi külamuuseum	3	36
Mulgi valla sport	1	
Viljandi valla raamatukogu		
Koolid; lasteaiad	117	1937
Noortekeskus	2	16
Hooldekodud; sotsiaahoolekanne	25	405
Rahvamaja	2	122
Vallavalitsus	6	388
Põhja-Sakala raamatukogu		
Lasteaiad, koolid	106	2498
Noortekeskused	7	36
Hooldekogud	50	205
Kultuurikeskus, rahvamajad	7	175
Muuseumid	3	47
Kogudused	2	50
MTÜ-d	10	66
Festivalid	1	225
Viljandi linnaraamatukogu		
Raamatukotid lasteaedadele	7	8 lasteaeda
Tegelustelk linna üritustel	5	310
Kokku:	397	

Teistele asutustele korraldati 397 sündmust.

Eesti Lastekirjanduse Keskuse üleriigilisele lugemisprogrammile "Lugemisisu" lisati Viljandi linnaraamatukogu teematund „Luuleduell“.

Viljandi Linnaraamatukogu korraldas tegevusi EV aastapäeval, linna sünnipäeval, hansapäeval, parandusfestivalil ja Jämejala festivalil.

Regulaarne koostöö koolide ja lasteaedadega toetab laste lugemisoskuse arengut ja õpimotivatsiooni, samas kui tegevused hooldekodudes, noortekeskustes ja kogukonnaühendustes aitavad vähendada sotsiaalset isolatsiooni ning tugevdada kogukonnatunnet. Kultuuriüritused ja ühistegevused elavdavad kohalikku kultuurielu ning loovad elanikele võimalusi osaleda avalikus ruumis.

Raamatukogud pakkusid piirkonna asutustele mitmesuguseid teenuseid, mis hõlmasid haridusalaseid ja lugemisega seotud tegevusi, ürituste korraldamist, ning info- ja tugiteenuseid. Regulaarselt toimus koostöö koolide ja lasteaedadega, noortekeskuste, rahvamajade, päevakeskuste ja hoolekandeesutustega. Kultuuriüritused ja ühistegevused elavdavad kohalikku kultuurielu ning loovad elanikele võimalusi osaleda avalikus ruumis.

Mulgi valla raamatukogud koostasid Mulgi Kultuuri Instituudile küsimusi Mulgimaa põhikooliõpilaste mälumängu „Nupute vällä“ kolmele voorule. Eesmärgiks on äratada õpilastes huvi mulgi keele ja kultuuriloo vastu ning ärgitada neid lugema mulgimaa-teemalist kirjandust ja ajalehte „Üitsainus Mulgimaa“.

Viljandi valla raamatukogu korraldas üle-vallalist mälumängu, mis pakub osalejatele võimalust silmaringi avardamiseks ja aktiivseks osalemiseks kogukonnaelus.

Lastele ja noortele suunatud tegevuste eesmärgiks on tutvustada raamatuid, süvendada lugemisharjumust ning pakkuda mitmekesiseid ja arendavaid tegevusi.

Täiskasvanutele korraldati mälumänge ja korraldati ettelugemisi. Tutvustati nõutumaid ja auhinnatud teavikuid ning nõustati e-teenuste kasutamisel.

Raamatukogu ja teiste asutuste koostöö kaudu toetatakse kogukonna arengut, soodustatakse elukestvat õpet ning tugevdatakse raamatukogu rolli haridus- ja kultuurikeskusena.

3.3 Innovatsioon

3.3.1 Raamatukogude pakutavad/kasutatavad innovaatilised/infotehnoloogilised võimalused

Innovaatilised/infotehnoloogilised lahendused	Mitmes raamatukogus?
Raamatukogusüsteem URRAM	32
Raamatukogusüsteem RIKS	1
Raamatukogusüsteem Sierra	0
Raamatuid saab laenutada igal ajal laenutuskapi kaudu	25
Raamatuid saab tagastada igal ajal tagastuskasti, tagastusluugi või laenutuskapi kaudu	32
Raamatukogus on iseteeninduslahendused (laenutusautomaadid)	0
Raamatukogu pakub avatud raamatukogu teenust (24/7)	0
Raamatukogu pakub kasutajatele kaugtöökohta/individuaaltööruumi	12
Raamatukogu pakub kasutajatele rühmatööruumi	9
Raamatukogu pakub kasutajatele konverentsitehnikat	2
Raamatukogu pakub kasutajatele vähemalt ühte kaamera ja mikrofoniga arvutit (nt koosolekuteks)	10
Raamatukogus saab kasutada helistuudiot (nt muusika, taskuhäälingute loomiseks)	0
Raamatukogus saab kasutada videostuudiot (nt videote, vlogide loomiseks)	0

Raamatukogus on kasutusel RFID lahendus	1
Raamatukogus on vähemalt üks AIP arvuti	31
Raamatukogus saab kasutada WiFi ühendust	30
Raamatukogus saab kasutada printeriit ja/või skännerit ja/või koopiamasinat	31
Raamatukogus saab värviliselt printida	20
Muud teenused: Omniva	1

3.3.2 Tähtsamad arendustegevused infotehnoloogia vallas

Mulgi vallas said Abja ja Halliste raamatukogud uued arvutid töötajale ja avalikuks kasutamiseks. Mõisaküla uue arvuti avalikuks kasutamiseks.

Põhja-Sakala raamatukogu Suure-Jaani haruraamatukogu – arvuti, mida kasutatakse spetsiaalselt kodulooliselt olulise kohaliku arhiivi digiteerimisel.

Viljandi valla raamatukogu – skanneri soetamine. Paraneb kohaliku ajaloo talletamine ja kättesaadavus ning luuakse võimalused digiteeritud materjalide edaspidiseks kasutamiseks nii näituste, uurimistöö kui ka hariduslike tegevuste raames.

Viljandi linnaraamatukogu sai Kultuuriministeeriumi raamatukogude arengu toetamise kiirendiprojektiga „Raamatukogundusliku tegevuse arendamine Viljandi maakonnas” toetust Cleveroni raamatukapi lisamooduli soetamiseks. Uus moodul paigaldati märtsis.

3.3.3 Iseteeninduslike teenuste kasutus

Viljandi valla raamatukogu haruraamatukogude juures ning lisaks piirkondades, kus raamatukogu puudub, on raamatute laenutus- ja tagastuskapid. Tagastuskappe kasutatakse aktiivselt, eelkõige raamatukogude suletud aegadel, pakkudes lugejatele paindlikku võimalust teavikute tagastamiseks. Laenutuskappide kasutatavus on kasvavas trendis ning lugejad on teenuse omaks võtnud ja hindavad selle mugavust.

Viljandi linnaraamatukogu raamatukappi kasutati aasta jooksul 6072 korral, mis on keskmiselt 506 korda kuus. Tänu hangitud lisamoodulile on kadunud ootejärjekord kapi täitmiseks.

3.3.4 Andmebaaside loomine ja teamebibliograafilise töö korraldamine

Mahukate ja keerukate päringute puhul nõustab ja abistab maakonnaraamatukogu raamatukogutöötajaid. Nõustakse raamatukogude töötajaid bibliokirjete koostamisel.

Alates oktoobrist, kui suuremad väljaanded sulgesid avaliku ligipääsu artiklitele lõpetas Viljandi linnaraamatukogu koduloo bibliografeerimise.

4 Kogude kujundamine

4.1 Komplekteerimise põhimõtted

Mulgi ja Viljandi valla raamatukogus ei ole käskkirjaga kinnitatud teavikute komplekteerimise põhimõtteid ja korda. Teavikute komplekteerimisel lähtuti eesmärgist tagada kogudes mitmekesisus ning vastata teeninduspiirkonna lugejate erinevatele vajadustele ja huvidele, toetades lugemishuvi, elukestvat õpet ja enesetäiendamist.

Põhja-Sakala raamatukogus on välja töötatud ja 2025. aasta detsembris direktori käskkirjaga kinnitatud komplekteerimise põhimõtted. Teavikute komplekteerimisel võetakse arvesse iga haruraamatukogu piirkonna omapära ja küllastajate lugemisharjumusi.

Viljandi linnaraamatukogus on vastav dokument kinnitatud 2019. aastal. Dokument vaadatakse üle igal kalendriaastal ja vajadusel muudetakse.

Maakonnaraamatukogu osa kogude komplekteerimises ja töötlemises

Teavikute komplekteerimisel jälgitakse Kultuuriministri 09.01.2015. a määruse nr 1 täitmist, ja jooksvalt nõustati maakonna rahvaraamatukogude töötajaid. Koduloolist kirjandust tutvustati maakonna seminaridel. Igal nädalal koostati elektroonilises keskkonnas tellimisnimekirjad maakonna rahvaraamatukogudele. Tellimuse vormistamisel jälgitakse tarnijate hinnakirju ja teavikud tellitakse kõige soodsama hinnaga pakkujalt. Vastavalt Viljandi linna hankekorrale koostati igal nädalal raamatuostude hinnavõrdlustabelid, kus oli märgitud odavaima pakkumise tegija. Tabelid registreeriti dokumendihaldussüsteemi. Komplekteerimisosakond töötleb elektrooniliselt kõigi raamatukogude teavikud. Raamatukogudele komplekteeriti pakid vähemalt 2 korda kuus. Jooksvalt teostati järelkomplekteerimist.

4.2 Kogude kasutatavus ja seosed lugejate sihtrühmadega

Maakonnas teavikute ringluses ringlus on jäänud samaks - 0,7.

Omavalitsuste lõikes:

Mulgi vald – 0,53

Põhja-Sakala vald – 0,52

Viljandi linn – 1,19

Viljandi vald – 0,54

Laste laenutuste osakaal moodustas 9,3% laenutuste koguarvust 2024. aastal 10,9%. Raamatukogude peamine kasutajaskond olid täiskasvanud. Laste ja noorte külastuste arvu mõjutab piirkonna laste arvu järkjärguline vähenemine. Õpilased laenutavad soovituslikku kirjandust peamiselt kooliraamatukogudest.

4.3 Raamatukogu komplekteerimine (trükis, audioraamat): analüüs ja hinnang

Raamatu ostud elaniku kohta – Viljandi maakond kokku 0,29%.

Mulgi vald – 0,32

Põhja-Sakala vald – 0,36

Viljandi linn – 0,20

Viljandi vald – 0,33.

Juurdetuleku % kogudest – Viljandi maakond kokku 2,90%.

Mulgi vald – 2,19%

Põhja-Sakala vald – 2,77%

Viljandi linn – 2,94%

Viljandi vald – 3,56%.

Viljandi maakonna rahvaraamatukogud kasutasid 2025. aastal riigi eraldatud teavikute soetamise toetusest 863,33eurot kultuuriperioodika ja 43132,07eurot kultuuriministri määrase Rahvaraamatukogudele riigieelarvest finantseeritavate kulude jaotamise kord Lisas 1 nimetatud teoste ostmiseks.

2025. aastal ostsid Viljandi maakonna rahvaraamatukogud komplekteerimisosakonna kaudu 12896 eksemplari raamatuid ja 23 muud teavikut. Ostetud raamatutest moodustas 80% ilukirjandus. Ilukirjanduse ostmise osakaal on võrreldes varasema aastaga kasvanud 1%.

Liigiliselt jagunes teavikute ostud:

Liik	0	1	2	3	5	61	63	6, 62	64-69	7	8	821	9
%	0,9	3	0,3	3	2	2	0,5	0,2	1	3,6	0,7	80	2,8

Komplekteerimist suunasid piiratud rahalised vahendid, mis seadis piirid teavikute juurdeostule. Prioriteediks oli eesti ilukirjandus, laste- ja noortekirjandus ning kodulooline kirjandus. Enim osteti maakonna raamatukogudesse eesti autorite teoseid. Üldiselt jäi muu kirjanduse eksemplaarsus 1-10 vahele. Erandiks mõned populaarsemad tõlkekirjanduse autorid. Näiteks J.L. Horst ja V.Perrin teosed.

Jätkuvalt oli suur huvi „Minu“ sarja raamatute vastu. Ilmus kümnekond erinevat nimetust, mida kõiki telliti maakonda 20-25 eksemplari.

4.4 Perioodika komplekteerimine: analüüs ja hinnang

Põhja-Sakala raamatukogu perioodikakogu kujundamisel lähtuti eesmärgist tagada lugejatele kättesaadavus maakonnalehe, vähemalt ühe riikliku päevalehe, nädalalehe ning populaarsema meelelahutus- ja kultuuriajakirja. Perioodika on raamatukogude jaoks kriitilise tähtsusega teenus, sest sel on regulaarsed lugejad, eriti eakamad kogukonnaliikmed.

Viljandi valla raamatukogus oli mitmekesine perioodika valik. Kõigis raamatukogudes oli tellitud maakonnaleht Sakala ning annetusena saadud Viljandi Valla Teataja ja Üitsainus Mulgimaa. Tellitud oli Postimees ja Eesti Ekspress. Raamatukogudes oli võimalus kasutada Postimees Grupi digipakette, siiski jäi digiväljaannete kasutushuvi tagasihoidlikuks. Ajalehtedest on enamikus raamatukogudes populaarsemad Maaleht ja Õhtuleht.

Viljandi linnaraamatukogule komplekteeriti perioodikat kokku 184 nimetust. Viljandi linnaraamatukogu täheldas suurenenud huvi digiväljaannete lugemise vastu, mille kasutamisel vajasisid külastajad raamatukoguhoidja abi.

4.5 Muude väljaannete komplekteerimine: analüüs ja hinnang

Raamatukogude hinnangul ei ole praeguses majandusolukorras ja lugejate vähest huvi arvestades otstarbekas suunata nappe vahendeid auviste või tasuliste elektrooniliste ressursside hankimiseks, vaid keskendutakse paberkandjal kogu ajakohastamisele. Viljandi linnaraamatukogule osteti üks ja saadi annetusena viis auvist.

4.6 Esemete komplekteerimine: analüüs ja hinnang

Raamatukogude hinnangul piiravad esemete laiemat hankimist napid komplekteerimissummad, mis suunatakse eeskätt uue ilukirjanduse ostmiseks. Esemete osakaal on seni jäänud marginaalseks, kuid suund lauamängude ja tegevusnurkade arendamisele on olemas. Viljandi valla raamatukogu ostis 11 laua- ja õppemängu. Lisaks osteti mänguasju (lego) Kolga-Jaani, Saarepeedi, Tänassilma, Uusna raamatukogule. Esemekogu täiendamise eesmärgiks on

pakkuda lastele ja noortele raamatukogus sisukat ning arendavat tegevust ning kujundada raamatukogust kasutajasõbralik ja lapsi kaasav keskkond. Esemete komplekteerimine on suunatud eelkõige laste- ja noorteteeninduse elavdamisele. Kuigi spordivahendite või muusikariistade laenutamine ei ole veel juurdunud, on raamatukangelastega seotud esemete hankimine end õigustanud, kuna need aitavad lastel lugudega paremini suhestuda ja muudavad raamatukogu külastamise mängulisemaks.

4.7 Annetuste osakaal kogude juurdekasvust

Annetuste osakaal kogude juurdekasvust moodustas keskmiselt 7%. Näiteks Põhja-Sakala raamatukogus tervikuna moodustasid annetused ja muud tasuta saadud teavikud ligikaudu 10,3% kogu kogude juurdekasvust, Karksi-Nuias 5 %.

2025. aastal olid suurimad annetajad üksikisikud. Viljandi linnaraamatukogule annetati 75 eksemplari venekeelset ilukirjandust. Ülo Alo Võsar kinkis 11 eksemplari luulekogu „Kuupaistekaasikud“ ja 26 eksemplari „Pealkuldsed kuuekümnendad“. Jaan Pind kinkis 30 eksemplari raamatut „Teadmamehe nägemused“. Mulgi kultuuri Instituudi annetas raamatuid Mulgi valla raamatukogudele.

Kirjastus Koolibri annetas 25 eksemplari Hugo Vaheri „Inspektor Telinski, kummisuti ja kõik ülejäänud“ ja 14 eksemplari Kristi Kangilaski „Kõige õigem“. Kirjastus Varrak 12 eksemplari Sandrine Dixon-Declève raamatut „Meie kõigi maa“ ja 5 eksemplari Jens Stoltenbergi „Minu vahikord“. Tallinna Lauluväljak AS kinkis 30 raamatut „Tallinna Lauluväljaku lugu“. Rahva Raamat Aleksandra Badaškejeva „Käharpea ja kassikesed“ - 22 eksemplari (eesti, vene, inglise keeles). Viljandi Linnaraamatukogu annetas maakonna raamatukogule „Sakala kalender 2026“ – 31 eksemplari.

Hoiuraamatukogu poolt edastati raamatukogudele kirjastuste laojääkide nimekirju, mille põhjal said raamatukogud vajaliku tellida. Näiteks telliti maakonnale 14. eksemplari raamatut „Eestile elatud aastad“.

Annetusena saadi perioodikaväljaandeid: „Pluss“, „Memento“, „Liikumine ja Sport“, „Eesti Õde“, „Tööelu“, „Kaitse Kodu“, „Pääste Elu“, „Rahvuslik Kontakt“, „1 Leht“ + lisaleht „Viljandi linnavalitsus“, „Mulgi Sõna“, „Leole“, „Viljandi Valla Teataja“, „Üitsainus Mulgimaa“, „Universitas Tartuensis“, „Radar“, „Sotsiaaltöö“, „Sõdur“.

4.8 Inventuurid ja mahakandmised

Viljandi valla raamatukogu kõikides haruraamatukogudes toimus inventuur.

Maakonna raamatukogud jätkasid kogude korrastamist. Maha kanti 41 722 eksemplari, 2024 – 31 323.

Mulgi valla raamatukogud – 8084 eksemplari
Põhja-Sakala raamatukogu – 6692 eksemplari
Viljandi valla raamatukogu – 19 003 eksemplari
Viljandi linnaraamatukogu – 7943 eksemplari

Ajakirju kustutati 1283 aastakäiku, auviseid 520, elektroonilisi teavikuid 20 ja muid teavikuid 41 eksemplari.

Võõrkeelset kirjandust kustutatud 2344 eksemplari, sellest vene keelset 1718.

5 Lugejateenindus ja raamatukoguteenused

5.1 Lugejaküsitlused

Raamatukogupäevade ajal korraldasid Viljandi maakonna raamatukogud üle-maakondliku lugejaküsitluse.

Küsitluse tulemusi kasutatakse: teenuste ja kogude arendamisel, lähtudes lugejate eelistustest; turunduskanalite valikul ja info edastamisel; ürituste ja kohtumiste kavandamisel; raamatukogu keskkonna täiustamisel.

Rahvaküsitlusel osales 631 inimest. Naisi oli vastajatest 83,1%. Paljud vastajad külastavad mitut maakonna raamatukogu. Paberraamatut eelistab 98,5% vastanutest, sageli koos teiste formaatidega nagu audio- või e-raamat.

Kuigi lugejad on raamatukogude teenustega rahul, tekitavad muret lühenevad lahtiolekuajad ning väikestes kohtades leviv hirm raamatukogude sulgemise ees.

Küsitlus näitas, et mitmed olemasolevad teenused pole lugejatele piisavalt tuttavad. Näiteks saab teistest raamatukogudest tellida soovitud teose oma koduraamatukokku. Kõigis maakonna raamatukogudes on võimalik printida. Raamatuid saab panna järjekorda nii e-teenuse kaudu kui ka raamatukogutöötaja vahendusel. Mitmes raamatukogus saab teavikuid tellida ka raamatukappi.

Rahvaküsitlusele vastanutest väljendasid paljud raamatukogu suhtes tänulikkust ja hoolivust, usaldust ja tuge, rahulolu olemasolevate teenuste, töötajate ja atmosfääriga.

Edastati tugev kogukondlik sõnum – raamatukogu nähakse kogukonnakeskusena, mille olemasolu on elukvaliteedi ja kultuuri säilitamise eeldus. Raamatukoguhoidjaid nähakse kogukonna tugisambana – inimesed tunnevad raamatukoguga isiklikku sidet. Rõhutatakse, et raamatukogu väärtus sõltub töötajatest ja nende pühendumusest.

Mure raamatukogude säilimise pärast on täna väga tugev, sest täidab paljude vastanute elus väga olulist rolli ning on seotud mitmete põhivajadustega: suhtlemine, meelelahutus, vaimne tervis, harimine, info, ligipääs, kultuur jm.

5.2 Üleriigilise rahulolu-uuringu tulemused

Mulgi valla raamatukogud – Vastajaid 262, rahuloluindeks 9,8.

Teeninduskorraldus. Väga hea teenindus ja nõustamine; lisateenused, mis kaasavad kogukonda raamatuklubid, loengud, erinäitused, tegevused lastele; tagastamine väljaspool lahtiolekuajaga; RVL. **Ettepanekud.** Rohkem piirkonna ajaloo, rahvakultuuri, jm loenguid ning kohtumisõhtuid. Tagastuskastid peaks olema kõigis raamatukogudes, praegu veel ei ole. Vaadata üle lahtiolekuajad. Soovitakse, et mõnel päeval oleks raamatukogu kauem avatud. Tasub leida võimalusi lugejatele personaliseeritud lugemissoovituste andmiseks lähtuvalt nende varasemast lugemispraktikast. Tasuta või vähese tasuga innovaatiliste lahenduste kasutuselevõtt on eriti oluline just maapiirkonna raamatukogudes, aidates säilitada külastatavust ja konkurentsivõimet ning reklaamida raamatukogu teenuseid. Lilli raamatukogu on suletud. Oleks kasvõi üks päev nädalas, millal on avatud kindlal kellaajal ja oleks kohal pädev töötaja.

Personal. Lugejad hindavad kõrgelt piirkonna raamatukoguhoidjaid – viisakad, vastutulelikud, head teenindajad, tunnevad kirjandust, oma lugejaid ja oskavad soovitada.

Keskkond. Lugejatele meeldib rahulik, puhas ja meeldiv atmosfäär. Tunnustatakse kohvijoomise võimalust. Seal, kus võimalus puudub, soovitatakse luua. Mõisaküla ja Õisu

raamatukogud on hiljuti kolinud väiksemale pinnale. Ruumid on küll hubased, aga erinevate tegevuste korraldamiseks ruumi napib. Privaatsust on vähe, mugavaid istumisnurki. Mõisaküla raamatukogus ei pääse lugejad eesti kirjanduse ruumi ja see häirib lugejaid. Samas kiidetakse, et raamatukogu asub esimesel korrusel ja nüüd on juurdepääs liikumisprobleemidega inimestele.

Informatsioon, kogud. Peab kindlasti tunnustama meie raamatukoguhoidjate asjatundlikku ja tarka valikut raamatute hankimisel, sest rahalisi vahendeid ju napib. Oleks tore, kui raamatukogu neid natuke juurde saaks. Raamatute otsimine oleks lihtsam, kui need oleks paigutatud autori perekonnanime järgi (nt eesti autorid, välismaa autorid). Kõik see hea ja ilus jääbki kestma! Alati ei pea väga hästi toimivat muutma.

Põhja-Sakala valla raamatukogu – Vastajaid 203, rahuloluindeks 9,81.

Teeninduskorraldus. Lugejad on raamatukogu tegevusega üldiselt rahul ja midagi muuta ei soovi. Huvitavad kohtumisõhtud, näitused ja väljapanekud. Toimuv koduteenindus ja RVL. Lugejad on rahul, et puuduv väljaanne tuuakse teisest raamatukogust. Töötajal on suur lugemus. Ta viib ennast kurssi ilmunud uudisteostega, tunneb oma lugejaskonda ja oskab anda soovitusi. Meeldib arutelu loetud raamatust.

Lahtiolekuage. Raamatukogu avamisajad ei ole piisavad. Lisaks tagastuskapile võiks olla ka laenutuskapp (et saaks raamatuid võtta välja endale sobival ajal).

Personal. Meeldiv, viisakas ja sõbralik töötaja. Alati abivalmis, oskab suhelda nii laste, noorte, täiskasvanute kui eakatega. Oskus soovitada sobivat raamatut igale vanusegrupile.

Keskkond: Külastajad hindavad, kui raamatukogu ruumid on puhtad, avarad ja valgusküllased ning soojad. Vastemõisa raamatukogu võiks olla esimesel korrusel.

Informatsioon, kogud. Suure-Jaani raamatukogul on põhjalik kodulookogu. Uudiskirjandust ja perioodika nimetusi võiks rohkem olla. Noorte- ja uudiskirjandusest on puudu inglise keelne kirjandus, kuid tänastele noortele on see päris oluline teoseid originaalkeeles lugeda.

Viljandi valla raamatukogu – Vastajaid 324, rahuloluindeks 9,7.

Teeninduskorraldus. Positiivse teenusena märgiti tagastus- ja laenutuskappide olemasolu, veebi teel broneerimise võimalust ning raamatukogude koostööd lasteaedade ja koolidega.

Lahtiolekuage. Mitmes raamatukogus soovitakse pikemaid avamisaegu, rohkem avatud päevi nädalas või vähemalt ühte nädalavahetuse lahtiolekuagega, et teenus oleks paremini kättesaadav ka töötavatele inimestele. Samuti märgiti vajadust parema teavituse järele raamatute liikumise ja tellimuste täitmise aegade osas.

Personal. Esile toodi töötajate sõbralikkust, abivalmidust, professionaalsust ja head suhtlemisoskust. Raamatukoguhoidjaid peetakse asjatundlikeks, lugejate eelistusi tundvateks ning oskuslikeks raamatusoovituste andjateks. Töötajate positiivne hoiak, rõõmsameelsus ja personaalne lähenemine loovad raamatukogus meeldiva õhkkonna.

Keskkond. Lugejad tõid esile hubast, puhast ja sõbralikku õhkkonda, avaraid ja valgusküllaseid ruume ning hästi läbimõeldud sisustust. Paljudes raamatukogudes väärtustatakse lugemis- ja mängunurki ning võimalust rahulikult aega veeta. Mõnes raamatukogus toodi esile soov suuremate ja kaasaegsemate ruumide järele ning vajadus paremate istumisvõimaluste ja privaatsemate töökohtade järele.

Informatsioon, kogud. Lugejate hinnangul on raamatukogude kogud üldjoontes mitmekesised ja kasutajate vajadusi toetavad. Positiivselt tuuakse esile ajakohaste ja populaarsete teoste kättesaadavust ning head lastekirjanduse valikut. Mitmes vastuses oli soov suurema valiku järele, sh rohkem menükite eksemplare, uuemat kirjandust ning ingliskeelseid teoseid.

Viljandi linnaraamatukogu – Vastajaid 543, rahuloluindeks 9,76.

Teeninduskorraldus. Kiire, korrektne, kasutajamugav. Korduvalt kiideti raamatukapi ja tagastuskasti võimalust ning e-teeninduses raamatute reserveerimist. Kiideti üritusi, nimetati korduvalt salongiõhtuid ja laste koolivaheaja üritusi ning klubilisi tegevusi – raamatuklubi täiskasvanutele, Pipa lasteklubi. Kiideti hästi koostatud ja huvitavaid näitusi. Toodi välja, et raamatukogu juht koos oma aktiivsete töötajatega on alati kohal linnarahvale suunatud suurematel sündmustel, laatadel jne, pakkudes ühistegevusi peredele ja tuues raamatukogu kogukonnale lähemale. Enim tehti ettepanekuid laenu tähtaja osas. Soovitakse pikemat laenuaega, teavitussüsteemi parendamist. Juhiti tähelepanu reklaami olulisusele.

Personal. Professionaalne, sõbralik, lahke, head kirjanduse soovitajad ja lahenduste pakkujad.

Keskkond. Vastajad hindasid ruumide hubasust, puhtust, avarust, privaatsust, vaikset keskkonda. Erinevad istumiskohad (tugitoolid, diivanid), avarad ruumid, mis tagavad vaikuse ja omaette toimetamise võimaluse. Juhiti tähelepanu vajadusele ruume kaasajastada. Näiteks helikindlaid ruume, parem valgustus, kohvi joomise võimalust, rohkem privaatseid arvutikohti ja pistikuid. Küsitluse ajal küttis linnas kirgi linnavalitsuse soov tuua raamatukokku Viljandi Nukuteater ja Perede Tugikeskus koos Perepesaga. Paljud mõistsid sellise soovi hukka ja väljendasid seda küsitluse vastustes.

Informatsioon, kogud. Hea teavitussüsteem, mitmekülgne kogu, arvutite kasutamise võimalus ja vajadusel abi saamine. Lai valik raamatuid. Tehti ettepanek hankida raamatukogule raamatuid, mida ei ole kauplustes, ega ka internetis.

Kõigis omavalitsustes toodi välja, et kõik on hästi ja midagi muuta ei ole vaja. Ei ole vaja lõhkuda toimivat. Oluliseks peatakse, et raamatukogu jääks alles.

5.3 Raamatukogu kasutamine ja teenused

5.3.1 Avalikule teabele ning riigi- ja kohaliku omavalitsuse elektroonilistele teenustele juurdepääs

Maakonna kõigis raamatukogudes oli tagatud elanikele juurdepääs avalikule teabele. Näiteks kasutati Viljandi linnaraamatukogu AIP arvuteid 5129 korda. Arvutite kasutus on eriti oluline nendele kasutajatele, kellel puudub kodus arvuti või on ebapiisav e-teenuste kasutamise oskus. Raamatukoguhoidjatel on oluline roll e-teenuste vahendamisel ja juhendamisel. Paljud kasutajad vajavad pidevat juhendamist ja nõustamist, mis nõuab raamatukoguhoidjalt suurt ajalist ressursi. Samas võib murekohaks olla ka osade töötajate puudulik digipädevuse tase ja mõnedes vanad arvutid.

2025. aastal täitis Viljandi valla kaasava eelarve elektroonilise hääletuse läbiviimisel valla raamatukogu olulist rolli, võimaldades hääletamist raamatukogudes kohapeal.

Uued AIP arvutid hangiti Abja, Halliste ja Mõisaküla raamatukogule.

5.3.2 Muudatused ja uuendused teeninduskorralduses ning teenustes, sh e-teenustes

Aruandeaastal toimusid muudatused teeninduskorralduses seoses töökorralduse ja personali jaotuse muutumisega. Mitmes raamatukogus vähendati lahtiolekuaegu, kuna üks töötaja teenindab kahte raamatukogu. Paistu raamatukogu lahtiolekuaeg vähenes varasemalt 35 tunnilt nädalas 18 tunnini ning Pärsti raamatukogu lahtiolekuaeg 29 tunnilt nädalas samuti 18 tunnini.

Teenuste sisus aruandeaastal muudatusi ei toimunud.

5.3.3 Lugejad

Lugejad 2024	Lugejad 2025	Muutus (+/-)
13 683	14 166	483

Maakonnas tervikuna lugejate arv kasvas. Osades raamatukogudes põhjustas kahanemist eelkõige teeninduspiirkonna elanike arvu vähenemine ning lugejaskonna vananemine, sh tervislikel põhjustel lugemisest loobuvad eakad. Asjaolu, et teavikute hinnatõusu ja piiratud eelarve tõttu on tellitud vähem uusi raamatuid ning ajakirju-ajalehti, mis on varem olnud paljudele lugejatele peamine külastusargument.

Samas on mitmes piirkonnas lugejate arv kasvanud tänu aktiivsele tööle laste ja noortega, uute perede lisandumisele ning kogukonnatööle ja üritustele, mis on toonud raamatukokku uusi kasutajaid.

Maakonnas on hõlve suurenenud 31,53 (2024 oli 30,1%);

Mulgi vald – 28,74;

Põhja-Sakala vald – 45,38;

Viljandi linn – 33,75;

Viljandi vald – 22,34%.

5.3.4 Külastused

Külastused 2024	Külastused 2025	Muutus (+-)
195 610	187 051	-8 559

Külastusi elaniku kohta maakond kokku – 4,16

Mulgi vald – 3,81

Põhja-Sakala vald – 5,79

Viljandi linn – 4,28

Viljandi vald – 3,28.

Külastussagedust mõjutavad lahtiolekuajad, mis ei sobi osadele lugejatele. Abja Gümnaasiumi kolimine Mõisakülla tingis raamatukogu külastuste suuremise nii laste, kui lapsevanemate osas.

5.3.5 Laenutused

Laenutused 2024	Laenutused 2025	Muutus (+-)
378 578	365 826	-12 752

Laenutusi elaniku kohta: maakond kokku – 8,14

Mulgi vald – 8,98

Põhja-Sakala vald – 8,15

Viljandi linn – 9,59

Viljandi vald – 5,87.

Ilukirjandise laenutused moodustavad kõigist laenutustest: maakond kokku – 82,14% (2024 – 78,1%)

Mulgi vald – 66,51%

Põhja-Sakala vald – 59,44%

Viljandi linn – 98,36%

Viljandi vald – 76,11%.

Perioodika laenutused moodustavad laenutuste koguarvust maakonnas kokku 8,55% (2024 – 9,1%);

Mulgi vald - 7,96%

Põhja-Sakala vald – 24,65%

Viljandi linn - 1,38%

Viljandi vald – 12,82%.

Võõrkeelse kirjanduse laenutuste arv vähenes, aruandeaastal oli laenutusi 6616, 2024. aastal laenutati 8027 teavikut. Sellest vene keeles 3455, 2024. aastal 5377.

*Numbrilised näitajad on välja toodud RAJU koondtabeli põhjal.

5.3.6 MIRKO teenus

Mirko teenusega olid seotud Viljandi linnaraamatukogu ja Mõisaküla raamatukogu, kus tehti ainult üks laenus.

2025. aastal sai Viljandi Linnaraamatukogu ajavahemikus 02.01.–16.07.2025 kokku 40 tellimust (167 tellimust – 2024 ja 71 – 2023) ehk 64 eksemplari, millest saadeti välja 56 eksemplari. 11 tellimust pikendati 14 korda. Tähtaja ületas 12 tellimust. Neli tellimust tühistati. Kahel korral tühistati Ameerika Teabepunktis olevate raamatute tellimused, mida vastavalt kokkuleppele Ameerika Ühendriikide saatkonnaga ei saadeta väljapoole Viljandi maakonda. Kaks tellimust tühistati MIRKO süsteemi poolt. Ühe tellimuse puhul oli tagastatud raamat ulatusliku veekahjustusega ja esilehed templiga välja tõmmatud. Lugeja asendas rikutud raamatu. Sõbralt-sõbrale teenust ehk lugeja saab laenutatud raamatud edasi laenutada oma sõbrale, ei kasutatud ja kõik tellimused telliti pakiautomaati.

Kõige rohkem tehti tellimusi Tallinnast – 15 (2024. aastal 66) ja Harju maakonnast (Keila linn – 2, Saue vald – 1, Saku vald – 3, Harku vald – 3, Rae vald – 1). Kõige lähem tellimus tehti Mulgi vallast.

2025. aasta jaanuaris püüti MIRKO keskkonnast eemaldada Viljandi linnaraamatukogu Ameerika Teabepunkti kogu teavikud, kuna neid ei saanud teenuse kasutajatele laenutada. Teavikud said küll süsteemist eemaldatud, kuid järgnevalt tekkis probleeme raamatukogu ülejäänud kogu kuvamisega. 1. septembrist 2025 lõpetas Viljandi Linnaraamatukogu lepingu MIRKO-ga. Kõik teenusega välja laenutatud teavikud on tagastatud.

5.3.7 Ülevaade RVL teenusest

Viljandi maakonnas kasutatakse RVL ja asutusesisest (ASL) teenust aktiivselt. Raamatukogude hinnangul oli RVL ja ASL üheks olulisemaks teenuseks, mis aitab piiratud eelarve tingimuses ja ruumipuuduse vähendamiseks mitmekesistada kogu. ASL võimaldas lugejateni tuua teistest üksustest uudiskirjandust, täiendades seeläbi väiksemate kogude lugemisvara. Teenus on kasutajasõbralik, sest on lugejale tasuta ja mugavam kuna ei pea vajaliku teose leidmiseks sõitma teise piirkonda. 2024. aastaga võrreldes suurenes Viljandi linnaraamatukogus oluliselt raamatute tellimise soov Tartu ülikooli ja Tallinna ülikooli akadeemilisest raamatukogust. Samuti telliti artiklite digikoopiaid.

5.3.8 Infopäringud

Päringud 2024	Päringud 2025	Muutus (+/-)
2413	1516	-897

Päringute arvu suurt langust võib põhjendada lugejate iseseisvusega. Vastuseid huvitavatele küsimustele otsitakse Google-st ja üha rohkem kasutatakse tehisaru. Samuti mõjutab lugejate arvu vähenemine ja raamatukogude lahtiolekuaegade vähenemine.

Suurem osa päringutest oli koduloolised, näiteks piirkonna kirikute ja mõisate ajalugu; tuntud inimeste elulood; aiandus; kokandus; käsitöö; luuletuste leidmine. Paluti abi ristsõnade lahendamisel. Kasvav valdkond olid päringud digiturvalisusest (petukirjad ja -kõned) ning uuemate tehnoloogiate, sh tehisaru (ChatGPT) võimaluste ja kasutamise kohta.

5.3.9 Virtuaalüritused, -koolitused ja -näitused

Maakonna raamatukogud ei korraldanud virtuaalüritusi, -koolitusi. Inimesed eelistavad kohapeal kokkusaamisi.

Põhja-Sakala raamatukogu korraldas advendi ajal FB lehel näituse Jõululuuletused, kus igal päeval avanes uus „aken“ luuletusega. Olustvere haruraamatukogu koostas Eesti Raamatu Aasta tähestikust inspireeritud näituse Virtuaalnäitus „U nagu Ulme“.

Abja raamatukogu korraldas FB lehel eesti kirjanduse mängu ja fotovõistluse „Raamatust välja“.

5.3.10 Tasulised teenused

- Printimine, paljundamine
- Ruumirent
- Üritused
- Muu: valla logoga reklaamtoodete, mahakantud raamatute müük, lamineerimine

5.4 Laste- ja noorteteenindus

Lug-d 2024	Lug-d 2025	Muutus (+-)	Külastus 2024	Külastus 2025	Muutus (+-)	Laenut 2024	Laenut 2025	Muutus (+/-)
3613	3576	-37	47 955	49 404	+1449	37387	31 440	-5947

Lapsed moodustasid 25,24% maakonna lugejate koguarvust (2024 - 26%).

Mulgi vald 27,98%

Põhja-Sakala vald 24,31%

Viljandi linn 22,02%

Viljandi vald 30,58%.

Hoolimata elanikkonna üldisest vähenemisest, on lastest lugejate arv püsinud stabiilne või isegi kasvanud tänu tihedale koostööle haridusasutustega. Näiteks Olustvere, Viiratsi, Päri, Mõisaküla.

Külastuste arv on suurem nendes raamatukogudes, mis asuvad kooli, lasteaia läheduses või samas hoones: Külastuste suurenemisele on kaasa aidanud raamatukogudes toimunud erinevad projektid, üritused ning raamatukogu kasutamise mitmekesistamine, pakkudes lastele ja noortele lisaks lugemisele ka erinevaid mängu ja meisterdamisvõimalusi. Näiteks Lugemisisu programm.

Laste laenutuste koguarv oli 9,30%. 2024 – 10,8%. Muutust mõjutavad tõenäoliselt nii sotsiaalmeedia kasvav osakaal vaba aja veetmisel kui ka üldised muutused lugemisharjumustes.

Kokkuvõtvalt võib tõdeda, et laste- ja noorteteenindus oli raamatukogudes aktiivne ja tulemuslik. Kuigi demograafilised tegurid mõjutavad lugejate arvu, on raamatukogu suutnud

läbi mänguliste programmide ja kirjanike külastuste säilitada laste huvi lugemise vastu ning kasvatanud raamatukogu külastatavust.

5.4.1 Laste- ja noortekirjanduse komplekteerimine

Laste- ja noortekirjanduse komplekteerimisel lähtutakse piirkonna sihtrühma vanusest, lugemishuvist ning õppeasutuste vajadustest. Sihtrühma ootuseid on välja selgitatud koostöös kohalike koolide ja lasteaedadega ning vahetu suhtluse kaudu laste ja noortega.

Erilist tähelepanu pööratakse kooli kohustuslikule ja soovituslikule kirjandusele, sh vananenud ja kulunud eksemplaride asendamisele uustrukkidega.

Komplekteerimisel eelistatakse eesti lastekirjanduse algupärandit, välismaa väärtkirjandust ning auhinnatud teoseid. Otsuste tegemiseks jälgiti Eesti Lastekirjanduse Keskuse soovitusi ja Lugemisisu programmi. Raamatukogudesse telliti laste kultuuriperioodikat – Täheke ja Hea Laps.

Oluliseks peetakse lugemisharjumuste kujundamist juba varases eas, mistõttu tellitakse järjepidevalt ka väikelastele mõeldud raamatuid ja lugema õppimist toetavat kirjandust. Vajaduse korral kasutatakse nii RVL kui ASL teenust.

5.4.2 Laste ja noorte lugemisharjumuste kujundamine, arendamine ja üritused

Laste ja noorte lugemisharjumuste kujundamise tegevused olid mitmekesised ning üritustel osalemine näitas, et raamatukogud on laste ja noorte jaoks olulised kohtumis- ja tegevuspaigad.

Eesti raamatu aastal tähistati aktiivselt raamatukogutundide, väljapanekute ja kirjandusteemaliste tegevustega.

Toimusid lastele mõeldud erisündmused – aabitsapidu, ristsõnamängud, raamatukoguöö, linnalaager, Kõhelugude tuur Viljandi linnas jm.

„Lugemisisu“ programmi teematunde korraldas 2024/25 maakonnas 11 ja 2025/26 14 raamatukogu. Viljandi linnaraamatukogus välja töötatud teematund „Luuleduell“ viidi läbi Viljandis, Karksi-Nuias, Abjas, Tarvastus. Tund lisati ka Lugemisisu vabariiklikku programmi.

Kohtumised eesti lastekirjanikega tekitasid huvi ja innustasid nende raamatuid lugema – Andrus Kivirähk, Ilmar Tomusk, Mika Keränen, Jaanus Vaiksoo, Lauri Räpp, Kristi Kangilaski, Anti Saar, Margus Haav, Liina Roht jt.

Viljandi linnaraamatukogu korraldatud maakondlikud viktoriinid Kultuurikonksuke, 5L, mälumäng Pähklipureja ja suvine lugemismäng olid jätkuvalt populaarsed Ettevõtmised avardavad laste silmaringi ja suurendavad huvi aimekirjanduse vastu. Teemanädalal „Raamatutes peitub tarkus“ Viljandi linnaraamatukogus osalesid õpilased erinevatest maakonna koolidest. Ühiselt õpiti kasutama teatmeraamatuid.

Põhja-Sakala raamatukogu korraldas valla koolides Oskar Looritsa pärimuse kogumise talgud „Kogu pärimust nagu Oskar Loorits“. Kokku koguti 437 pärimuslugu. Eesmärgiks oli õpetada lastele pärimuse olemust ja selle elujõulisust ning väärtustada kodukandi kultuurilugu.

Viljandi valla raamatukogu tähistas koostöös rahvamajade, külamajade, noortekeskuste, koolide ja lasteaedadega, lastekaitsepäeva, kus olid kavas teatrietendus, mängulised tegevused, joonistamised, meisterdamised ning raamatute jagamised. Tarvastu raamatukogu algatas koostöös lasteaia projekt „Laps lugema“, mille raames komplekteeriti lugemiskotid, mis liikusid lasteaia ja kodude vahel.

Tegevust jätkasid Pipa klubi Viljandis ja Rääkivad read Karksi Nuias. Mulgi valla mälumäng „Nupute vällä ja Jaan Rannapi jutuvõistlus.

Sisustati laste koolivaheaegu ja korraldati töötubasid „Ükssarvikute maailm“, mille viis läbi Eesti kunstiakadeemia magistrant Emili Kelle. Tegelustuba „Väikesed detektiivid kohtuvad päris kriminalistiga“ juhendas PPA Põhja prefektuuri kriminalistikatalituse juht Heleni Puusemp. Osalejad said mõistmise, kas raamatutes kujutatu ja päriselu kattuvad.

Raamatukogud on end kinnistanud piirkonna ühe olulisima laste ja noorte arengut toetava institutsioonina, kus lugemisrõõm saavutatakse läbi mängu, loovuse ja isikliku eeskuju.

5.5 Raamatukogu kui kogukonnakeskus

Üritused/tegevused 2024	Üritused/tegevused 2025	Muutus (+/-)
970	1496 sh näitused	

*2024. aasta näitajas puuduvad näituste ja väljapanekute arv

Üritused/tegevused	Arv
Info-, meedia- ja digipädevuste alane nõustamine ja juhendamine*	192
Kirjandusega seotud näitused ja väljapanekud	497
Kodulooga seotud sündmused ja väljapanekud	94
Kontserdid või muusikasündmused	6
Kunsti- või käsitöönäitused	144
Lugejamängud ja -võistlused	77
Lugejate kohtumised kirjanike ja kirjandustegelastega, muud kirjandussündmused	175
Üldharivad loengud ja töötoad	79
Muud (nimetada)	232

Raamatukogud korraldasid 914 erinevat sündmust, mida külastas 18397 inimest. Lisaks korraldati 582 näitust ja väljapanekut. Raamatukogud pakkusid erinevaid tegevusi erinevatele sihtgruppidele. Korraldati üritusi iseseisvalt ja koostöös erinevate organisatsioonidega. Raamatukogud olid olulised sotsiaalsed kohtumisaigad, kus toimusid kohtumised ja tegevused erinevate sihtgruppidele. Aktiivselt osaleti kogukondlikel üritustel – kodukandipäevad, maal elamise päev, hansapäevad, laadad, lastekaitsepäev jm.

Viljandi linnaraamatukogus käisid hoolekandeteenusel olevad psüühilise erivajadusega inimeste grupid. Tegevused olid neile jõukohased, kinnistasid kasulikke teadmisi ja arendasid osavust. Koos käis dementsusega inimeste lähedaste tugigrupp, mida juhendavad Viljandi Haigla töötajad.

Kirjanduslik jalutuskäik Viljandi linnas. Külastati romaanide „Raisatud suvi“, „Gogoli disko“ ja „Eranuhke ei armasta keegi“ tegevusega seotud kohti. Salongijuttude sari Viljandi linnaraamatukogus pakkus kohtumisi erinevate kultuuriinimestega. Toimusid Mulgi Rahatarkuse laupäevakud ning sündmused sugupuu uurimise huvilistele.

Põhja Sakala raamatukogu korraldas Pilistveres kirjandusfestivali „Elusamus“, mis väärtustas Pilistveret kui olulist kohta Eesti kultuuriloos. Esinesid Valdur Mikita, Tõnu Õnnepalu, Lauri Räpp. Ettekanded tegid Jaan Tootsen ja Kristiina Ross. Päeva juhtis Joonas Hella. Kontserdiga esines Hedvig Hanson. Festival aitas kaasa raamatukogu nähtavuse suurendamisele ja pakkus inimestele kvaliteetaega. Festivali ajal toimus raamatuaasta piltvaiba ühistikkimine.

Raamatuklubide tegevus (Abja, Halliste, Õisu, Vastemõisas, Sürgavere, Täaksi, Kõpu, Leie, Viljandi jt) Klubid ühendavad lugemishuviga inimesi toimuvad ühised arutelud. Klubiline tegevus vähendab sotsiaalset isolatsiooni. Viljandi linnaraamatukogus kogunes päevane Esimese Teisipäeva klubi ja õhtune Kolmanda Kolmapäeva klubi, kus igal kuul olid arutlusel uued teemad ja vastav kirjandus. Augustis käisid linnaraamatukogu raamatuklubide liikmed külaliseks ETV Presidendi raamatuklubi saates.

Rattamatkad. Toimus raamatukogude ja Viljandi rattaklubi puhkepäevade matkasari raamatutega seotud paikadesse. Matku korraldati ka valdade-siseselt. Matkad toimusid Viljandi ja Mulgi raamatukogudesse, Põhja-Sakala kultuuriloolistesse paikadesse.

Viljandi valla raamatukogu jätkas traditsioonilise üle-vallalise mälumängu korraldamist.

Raamatukogudes toimusid erinevad töötoad ja koolitused. Näiteks Mõisaküla raamatukogus toimus juba kümnendat hooaega läti keele õpe.

5.5.1 Kasutajakoolitused

Koolitused 2024	Koolitused 2025	Muutus (+-)
3132	1866	-1266

Peamised koolitusteemad täiskasvanutele: e-teenuste, internetipanga kasutamine, tulu- ja tervisedeklaratsioonide täitmine, e-maili loomine ja kasutamine, digiallkirjastamine, dokumentide koostamine, Perearst24 keskkonna ja lugejaportaali kasutamine, küberturvalisus ja meediapädevus.

Rühmakoolitused toimusid eelkõige lasteaia vanemale rühmale ja õpilastele. Rühmakoolitusteemad raamatukogu kasutamine, eesti kirjandus, kodulugu, meediapädevus.

Viljandi linnaraamatukogus toimusid haridusprogrammid intellektipuudega inimestele. Projekti Pererändega saabunud uussisserändajate ja rahvusvahelise kaitse saajate tööle saamise ja tööol püsivuse toetamine Viljandi linnas raames korraldati eesti keele kohvikut.

5.5.2 Koostööpartnerid

Jätakuvalt tegid raamatukogud koostööd teiste mälu-, kultuuri-, sotsiaal- ja haridusasutustega sh raamatukogudega ning kohalike MTÜ-de ja seltsidega ja Viljandimaa Omavalitsuste Liiduga. Koostöö on olnud hea, arendav ja tulemusrikas. Aruannetes mainitakse, et väikeses piirkonnas on koostöö hädavajalik, kuna see võimaldab korraldada sündmusi, mis ületaksid üksiku raamatukogu majanduslikke ja ajalisi ressursse.

Koostöö haridusasutustega võimaldab laste ja noorte lugemishuvi arendamist ning sotsiaalsete ja kultuuriliste väärtuste kujunemist.

Koostöö aitab siduda haridust, kultuuri ja kogukonnaelu ning loob lisaväärtust nii raamatukogule kui partneritele ja tugevdab kogukonda.

Näiteks koostöös Viljandimaa Rattaklubiga korraldati rattamatku kirjandusega seotud paikadesse. Mulgi valla raamatukogude ja Mulgi Kultuuri Instituudi koostöös korraldati kuuendat hooaega Mulgimaa raamatukogudega põhikoolide mälumängu „Nupute vällä“.

6 Raamatukogu turundus

6.1 Turunduskanalid

- Raamatukogu koduleht
- KOV-i koduleht
- Sotsiaalmeedia
- Raadio, televisioon
- Ajalehed, ajakirjad
- Välireklaam

Tasulist reklaami on tellinud maakonna raamatukogud ühiselt ajalehelt „Sakala“. Ajalehes ilmus üleskutse osaleda rahvaküsitlusel ja maakonna raamatukogude ühine jõulutervitus, mis ühtlasi reklaamis raamatukogudes pakutavaid teenuseid. Tasulise reklaami eesmärk on jõuda rohkemate inimesteni, eelkõige nendeni, kes ei kasuta veel raamatukogude teenust. Maakonna raamatukogusid reklaamiti ühiselt väljaandes „Sakala Kalender 2026“.

Raamatukogud pälvisid suuremat tähelepanu seoses ERRi saatega „Ridade vahel“, mis filmiti Suislepa raamatukogus. ERR kajastas ka Viljandi valla raamatukogu teema-aasta avaüritust.

Erilise mõjuga olid kogukondlikud ja üle-eestilised algatused, nagu rattamatkad, maal elamise päev ja lugejamäng „Avasta Eesti raamatukogusid“, osalemine lusikapidudel ja raamatu Pisike Puu üleandmine. Need olid sündmused, mis tõid raamatukogu välja tavapärasest rollist ning tutvustasid teenuseid uutele sihtrühmadele.

Aktiivne turundustegevus on suurendanud raamatukogu nähtavust kogukonnas.

6.2 Väljaannete publitseerimine

Avaldatud artiklid:

Järvis, Anne.- Emakeelepäeva tähistasid nii mudilased kui täiskasvanud, Mulgi Sõna nr 04/25.

Järvis, Anne.- Videvikuaeg Õisu mõisas koos mõrvalugude autoriga, Mulgi Sõna nr 05/25.

Järvis, Anne.- Üle-eestilise rahuloluküsitluse tulemused Mulgi valla raamatukogudes Mulgi Sõna nr 06/25.

Järvis, Anne.- Viljandimaa raamatukogude uuring 2025 Mulgi Sõna nr 12/25.

Torim, Mare.- Silvia Mälksoo kirjavahetus Silvia Rannamaaga jõudis lugejateni, Mulgi Sõna nr 1/25.

Torim, Mare.- Raamatuklubi „Rääkivad read“ avastusretk trükikotta, Mulgi Sõna nr 4/25.

Torim, Mare.- Vürtsi ja särtsu Kairi Leivoga, Mulgi Sõna nr 9/25.

Lond, Eerika.- Eesti Raamatu Aasta jätkub ka Viljandi vallas täie hooga. Viljandi Valla Teataja nr 3/25.

Lond, Eerika.- Selgusid „Raamaturajad 2025“ auhindade võitjad. Viljandi Valla Teataja nr 5/25.

Lond, Eerika.- Kohtuma tuleb kirjanik ja semiootik Valdur Mikita. Viljandi Valla Teataja, nr 6/25.

Torim, Tiina.- Tarvastu raamatukogu 165. juubel tõi kokku kogukonna. Viljandi Valla Teataja, nr 11/25.

Torim, Tiina.- Muudame raamatukogud paremaks – selgusid küsitluse tulemused. Viljandi Valla Teataja, nr 12/25.

Porkanen, Ingrid.- Jutuvõistlus „Rahvas algab raamatust“. Mulgi Sõna nr 11/25.

Jõemaa, Monika - Kirjandusfestival „Elusamus“ Pilstiveres 8/25.

Jõemaa, Monika .- Pilstiveres toimunud kirjandusfestival Elusamus tõestas koostöö jõudu, Eesti Rahvakultuuri Aastaraamat 2024.

Hansen, Nadežda .- Ühislaulimine Tääksis, Leole nr 7/25.

Rang, Merle.- Vastemõisa raamatukogus maitses oktoober nagu küps ploom ja soe sügisene kõrvitsasupp, Leole nr 11/25.

7 Eesmärgid 2026. aastaks

Uued suunad arengus lähtuvalt raamatukogude ja/või KOV-ide arengukavadest, kavandatud muudatused, peamised eesmärgid.

1. Jätkub teema-aasta Eesti Raamat 500 tähistamine.
2. „Sakala Kalender 2027“ väljaandmine ja esitlemine kõigis maakonna omavalitsustes.
3. Lugejaandmebaasi ja kogude korrastamine. Korrastada andmebaas enne üleminekut ÜÜRS-ile.
4. Kasutaja- ja digipädevuse koolituse kavade koostamine ühistel alustel maakonnas. Tagada kvaliteetsete digipädevuste koolituste jätkumine ka pärast maakonnaraamatukogude kadumist, et tagada elanike digipädevuse tõus.
5. Komplekteerimisühimõtete uuendamine ja ühtlustamine maakonnas. Tagada maakonnas kvaliteetne komplekteerimine ka pärast maakonnaraamatukogude kadumist.
7. Raamatukogutöötajate täienduskoolituse korraldamine.
8. Laste- ja noorte maakondlike ürituste korraldamine.
9. Viiratsi haruraamatukogu kolimine loodavasse kogukonnamajja ja Kõo haruraamatukogu kolimine Kirivere koolimajja.
10. Raamatukogude juubelite ning kultuuriliselt oluliste isikute sünniaastapäevade tähistamine eesmärgiga hoida elus kodulooliselt tähtsate isikute mälestust.
11. Kogukondadele võimaluste loomine kooskäimiseks ja huvitegevuseks, nende aktiivne kaasamine ning uute üritustegevuste juurutamine.

Aruande aluseks on maakonna rahvaraamatukogude tegevus- ja statistilised aruanded.

Tegevusaruande koostas Viljandi linnaraamatukogu peaspetsialist Ülle Rüütel

Reet Lubi, Viljandi linnaraamatukogu direktor

/allkirjastatud digitaalselt/